

อาหารสมอง

วิจารณ์ ศรีเศ

อเมริกันอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้?

การอ่านออกเขียนได้เป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารกับผู้อื่น และเป็นเครื่องมือในการเปิดรับความรู้และปัญญาและความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างอยู่ดีมีสุขในระบบเศรษฐกิจผูกพันอย่างยิ่งกับการอ่านออกเขียนได้ อย่างไรก็ดี สิ่งที่น่าทึ่งและเป็นทักษะธรรมดาที่ใครๆ ก็มักกลับไม่เป็นจริงในทุกสังคม และที่แปลกใจมากที่สุดก็คือ สังคมอเมริกันมีคนอ่านออกเขียนได้ต่ำกว่ามาตรฐานถึง 30 ล้านในประชากรผู้ใหญ่ 220 ล้านคน

จากการสำรวจความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ของ The National Assessment of Adult Literacy ของสหรัฐอเมริกา ในปี 2003 ซึ่งเป็นปีล่าสุด พบว่ามีประชากรผู้ใหญ่อยู่ร้อยละ 14 หรือ 30 ล้านคนที่อ่านออกเขียนได้ต่ำกว่ามาตรฐาน กล่าวคือเพียงอ่านออกได้แบบงูๆ ปลาๆ เท่านั้น โดยมีความสามารถจำกัดขนาดไม่สามารถอ่านแผ่นพับที่มีข้อความง่ายที่สุดได้

ในจำนวน 30 ล้านคนนี้ มีอยู่ 4 ล้านคนที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษเลยพอที่จะสอบวัดความสามารถในการอ่านหรือเขียนได้ และอีก 7 ล้านคนที่รู้ภาษาอังกฤษพอที่จะสอบวัดได้บ้างเท่านั้น ส่วนอีก 19 ล้านคนของจำนวน 30 ล้านคนนี้รู้อังกฤษชนิด Snake 2 ตัว และ Fish 2 ตัว

ในประชากรผู้ใหญ่ 220 ล้านคน มีอีกร้อยละ 29 หรือ 63 ล้านคนที่มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ Basic กล่าวคือ พออ่านออกแผ่นพับที่มีข้อความธรรมดาได้เข้าใจ และพอสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ มีอีกร้อยละ 44 หรือ 95 ล้านคนที่อยู่ในระดับที่มีความสามารถสูงกว่าขั้น Basic หนึ่งขั้น กล่าวคือ สามารถค้นหาข้อมูลจากเอกสารหรือหนังสืออ้างอิงได้

ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 13 หรือ 28 ล้านคน อ่านออกเขียนได้ในระดับดีมาก สามารถอ่านแล้วเข้าใจ สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบ

เทียบข้อเขียนได้ ซึ่งเป็นระดับที่พึงประสงค์ของสังคม

คำถามก็คือเหตุใดสังคมที่ร่ำรวยและเต็มไปด้วยแหล่งที่สามารถเรียนรู้ได้เช่นสหรัฐอเมริกาจึงมีประชากรถึง 30 ล้านคนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่ามาตรฐาน และในจำนวนนี้มีถึง 11 ล้านคนที่มีปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ

คำตอบก็คือสังคมอเมริกันเป็นสังคมอพยพ มีคนอเมริกันน้อยคนมากที่เกิดเติบโต เรียนและทำงาน ในรัฐเดียวกัน ส่วนใหญ่ผ่านการอยู่อาศัยในหลายรัฐทั้งสิ้น นอกจากนี้ ยังมีคนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก คนส่วนหลังนี้และคนอเมริกันผิวดำบางส่วน (ปัจจุบันไม่เรียก Blacks แต่เรียกว่า Afro-Americans) นี้แหละคือคำอธิบายของการมีคนอ่านอังกฤษไม่ออกถึง 11 ล้านคน

11 ล้านคนเหล่านี้ ขาดทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น อ่านป้ายชื่อถนน สถานที่ ตารางรถเมล์ รถไฟหรือฉลากยาไม่ออก

กล่าวโดยรวมได้ว่าความสามารถของประชากรผู้ใหญ่ระหว่าง ค.ศ.1992 ถึง 2003 ในการอ่านและเข้าใจสิ่งที่เขียนพื้นฐานที่สุดในการดำเนินชีวิตประจำวันไม่เปลี่ยนแปลง แต่มีความสามารถเพิ่มขึ้นในเรื่องคณิตศาสตร์ (เช่น คำนวณภาษี คำนวณยอดเงินบัญชีเช็ค) อย่างไรก็ดี ผู้ใหญ่โดยทั่วไปมีทักษะอยู่ในระดับที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวันธรรมดาๆ เท่านั้น

สิ่งที่น่าตกใจก็คือ ความสามารถโดยทั่วไปในการอ่านของผู้ใหญ่แทบไม่เปลี่ยนแปลงหรืออาจลดลงด้วยซ้ำในทุกชั้นอายุและทุกระดับการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคนจบมหาวิทยาลัยหรือเลิกเรียนหนังสือกลางคันในชั้นมัธยมก็ตาม

ข้อสังเกตประการหนึ่งของ 11 ล้านคนนี้ก็ คือ ถึงแม้จะอ่านภาษาอังกฤษแทบไม่ออก แต่ก็ไม่ใช้คนโง่เง่าแต่ดุน เพราะส่วนหนึ่งอ่านภาษาสเปนได้ ถ้าเป็นการดำเนินชีวิตในประเทศที่ใช้ภาษาสเปนแล้วก็เป็นไปได้อย่างดี การสอบวัดดังกล่าวนี้กระทำโดยใช้ภาษาอังกฤษที่ไม่ใช่ภาษาแม่ของคนเหล่านี้ ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ ในประชากรผู้ใหญ่ที่

น้ำจิ้มอาหารสมอง

It is better for a woman to marry a man who loves her than a man she loves.

ผู้หญิงแต่งงานกับชายที่รักเธอ จะเป็นการดีกว่าการที่ผู้หญิงแต่งงานกับชายที่เธอรัก (สุภาษิตอาหรับ)

เกิดในประเทศนี้และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีเพียงใด

ในสังคมไทย หากมีการสอบวัดที่เป็นระบบและซ้ำเวลาเช่นนี้ ผมมั่นใจว่าเราจะพบปรากฏการณ์ที่แปลกๆ อยู่ไม่น้อย ผมคาดคะเนว่าจะมีคนอ่านหนังสือไม่ออกเลยหรืออ่านออกแบบงูๆ ปลาๆ อยู่เป็นจำนวนไม่น้อย ไม่ใช่เพราะไม่ได้เข้าโรงเรียน หากเข้าโรงเรียนจนอ่านหนังสือออก แต่เมื่อไม่ได้ใช้อีกบ่อยๆ ก็ลืมหมด การที่สังคมไทยใช้การบอกเล่าเป็นวิธีการสื่อสารมากกว่าการอ่านจะมีส่วนอย่างสำคัญในการช่วยให้คนจำนวนหนึ่งลืมไปว่าครั้งหนึ่งตนเคยอ่านหนังสือออกกับเขาเหมือนกัน

การอ่านออกเขียนได้เป็นฐานสำคัญของการสะสมทุนมนุษย์ (human capital) ซึ่งเป็นทุนที่ไม่มีค่าเสื่อมถอยหากเพิ่มขึ้นตามความมุ่งมั่นของผู้เป็นเจ้าของสังคมใดที่ขาดพื้นฐานสำคัญนี้ การสะสมทุนมนุษย์ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากและช้า แต่มีใช้จะเป็นไปไม่ได้เลย ในสมัยโบราณที่มนุษย์จำนวนมากภายในสังคมอ่านออกเขียนไม่ได้ก็มีความรู้สะสมในการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทำให้มีอาหารจนสามารถสืบทอดมนุษยชาติมาได้จนทุกวันนี้

ในปัจจุบันคำจำกัดความของการอ่านออกเขียนได้ต่างออกไปจากเดิม ความสามารถในการระดับเพียงอ่านออกเขียนได้ไม่เพียงพอจะต้องสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านและสามารถวิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ และด้วยคำจำกัดความใหม่นี้จะต้องสามารถอ่านเข้าใจจนค้นหาข้อมูลจากเอกสารหรือหนังสืออ้างอิงได้ตามความต้องการ

การอ่านออกเสียงปาวๆ อย่างนกแก้วนกขุนทองโดยไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านนั้นไม่เป็นที่พึงประสงค์อีกต่อไป มนุษย์จะต้องมีความสามารถสูงกว่านี้จึงจะสามารถอยู่ได้อย่างดีในสังคมที่ซับซ้อนและสับสนเช่นปัจจุบัน

ความสุขจากการอ่านเป็นอย่างไรนั้นคนที่รักการอ่านเท่านั้นจึงจะเข้าใจ คนที่อ่านออกเขียนได้ในระดับสูงจะไม่ได้รับความสุขจากการอ่านเลยถ้าไม่อ่านหนังสือ และคงจะไม่มีอะไรเหนือกว่าคนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง

เรื่องสัพเพเหระน่ารู้ในวันนี้
 ○ - ในการเป็นสัญลักษณ์สอปใหม่อักษร R มักหมายถึงคำว่า REX (= King) หรือ Regina (= Queen) ในภาษาละติน อักษร ER ที่เราเห็นบ่อยๆ มาจาก Elizabeth Regina (Queen Elizabeth ของอังกฤษ)

- อักษร Rx ซึ่งเป็นเครื่องหมายของการสั่งยาโยงใยกับคำหนึ่งในภาษาละติน คือ Recipe (เป็นคำกริยา แต่ปัจจุบันกลายมาเป็นคำในภาษาอังกฤษซึ่งหมายถึงตำราอาหารหรือสูตรประกอบอาหาร หรืออาจหมายถึงสูตรที่ทำให้บางสิ่งประสบความสำเร็จได้) ซึ่งหมายถึง "take"

Rx คืออักษรตัวต้นของใบสั่งยาของหมอ ซึ่งเขียนเป็นภาษาละตินกันในยุโรปตะวันตกและอเมริกา จนเลิกไปในต้นศตวรรษที่ 20 ตัวอักษรที่เห็นว่าเป็นเอ็กซ์ต่อจากตัว R นั้นจริงๆ แล้วไม่ใช่อักษร หากเป็นการตะหวัดหางของตัว R เป็นกากบาทเพื่อให้รู้ว่าหลังจากนี้ไปจะเป็นข้อความของการสั่งยาแล้ว

- เซอร์วินสตัน เชอร์ชิล ให้สัญลักษณ์ตัว V ด้วยการชูสองนิ้วเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้คนในสงครามโลกครั้งที่สอง เพราะหมายถึงชัยชนะ (victory) เขาใช้สัญลักษณ์ที่โดนใจประชาชนนี้เป็นครั้งแรกในเดือนมิถุนายน 1943

ในตอนแรกเขาชูสองนิ้วโดยหันข้อนิ้วออกแต่มันไปตรงกับสัญลักษณ์ที่ไม่สุภาพ (เหมือนกับการชูนิ้วกลางขึ้นนิ้วเดียวโดยหันข้อนิ้วออกในปัจจุบันนั่นแหละ) ต่อมาจึงกลับด้านโดยหันข้อนิ้วเข้าหาตัว อย่างไรก็ตามก็ต่อมากถูกนำมาใช้ในสหรัฐอเมริกาในความหมายต่อต้านนาซีและญี่ปุ่น คัทรูในสงครามโลกครั้งที่สอง (ผู้ต่อต้านสงครามเวียดนามในเวลาต่อมาได้ใช้การชูกำปั้นขึ้นเป็นเครื่องหมายของการต่อต้านสงคราม)

(จาก The Alphabet โดย David Sacks, 2004) ●